

Magistrát města Mladá Boleslav
Odbor stavební a rozvoje města – oddělení památkové péče
Komenského náměstí 61, 293 01 Mladá Boleslav, tel./fax: 326716242

Čj.: OStRM – MMBB/18291/2024/PP/MoBu/8-80

V Mladé Boleslavi dne 13. 3. 2024

☎ 326 716 242

E-mail: buresova@mb-net.cz

Obec Obrubce
Obrubce 65
294 03 Obrubce

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Magistrát města Mladá Boleslav, odbor stavební a rozvoje města - oddělení památkové péče jako příslušný výkonný orgán státní památkové péče (dále jen „správní orgán“) posoudil žádost //dle ust. § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „památkový zákon“) // obce Obrubce (IČ 00509302), se sídlem Obrubce 65, 294 03 Obrubce, se souhlasem vlastníka nemovitosti ze dne 19. 1. 2024 Římskokatolické farnosti Všeborsko (IČ 62451146), se sídlem Kateřiny Militké 58/10, 293 01 Mladá Boleslav, ze dne 14. 2. 2024, ve věci „**Oprava hřbitovní zdi**“, u kostela Nejsvětější Trojice/sv. Vavřince v obci Obrubce, na pozemku p. č. 817 v k. ú. Obrubce, který je nemovitou kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod r. č. 20981/2-1706, a po písemném vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště středních Čech v Praze čj. NPÚ-321/14645/2024 ze dne 27. 2. 2024 (správní orgán obdržel dne 28. 2. 2024), **vydává** podle ustanovení § 44a/ památkového zákona a ustanovení § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), podle ustanovení § 14 odst. 3 památkového zákona toto **závažné stanovisko**:

Přílohou žádosti je projektová dokumentace pro vydání stavebního povolení: „Oprava hřbitovní zdi na Všeborsku“, který vypracoval Ing. arch. Vojtěch Feigl, hlavní projektant Ing. arch. Ladislav David (ČKA 01487), Projektový atelier DAVID spol. s r.o., Ruprechtická 199, 460 14 Liberec 14, v 2/2024 a Ing. Pavel Vaněk, autorizovaný inženýr pro statiku a dynamiku staveb (ČKAIT 000790) v 1/2024. V projektové dokumentaci se uvádí, že z důvodu zatékání do koruny zdiva v kombinaci s nedostatečným založením zdiva došlo v některých úsecích k vyklonění od svislé osy a v některých úsecích ke zřícení zdiva. Došlo taktéž k vyplavení malty z ložných spár. Před započítím oprav dojde k sondám k základové spáře. Tato místa budou vytipována s projektantem, realizátorem a statikem. V úsecích, které jsou stabilní, dojde k vyspravení spár mezi pískovcovými štuky a k přezdění koruny. Tím bude zabráněno k zatékání a další degradaci zdiva. Do základů v těchto částech nebude zasahováno. V úsecích, kde je zeď vykloněna, potrhána nebo narušena, dojde k vyzdění shodným materiálem (použitelným materiálem z místa, popř. dovezeným novým). Bude ctěn původní způsob zdění s důrazem na detaily v opracování a druhu kamene. Budou odstraněny nepůvodní pálené cihly. Dojde taktéž k přezdění koruny zdiva, aby se zamezilo zatékání vody. Důraz bude kladen taktéž na dostatečné provázání původního a obnovovaného zdiva. Před započítím oprav v jednotlivých úsecích bude na základě zhotovených sond rozhodnuto, zda bude nutné zasahovat do základů a v jaké míře.

Obnova staticky narušených částí ohradní zdi u kostela Nejsvětější Trojice/sv. Vavřince v obci Obrubce, Všeborsko, na pozemku p. č. 817, k. ú. Obrubce, je z hlediska zájmu státní památkové péče přípustná za následujících podmínek:

- 1. Termín zahájení prací bude v předstihu oznámen a bude svoláno vstupní jednání za účasti zhotovitele, při kterém budou ověřeny veškeré případné nejasnosti a detaily obnovy.**
- 2. Po provedení sond bude projektantem ověřen návrh zhotovení základů, který bude konzultován se zástupci památkové péče v rámci kontrolního dne.**

Odůvodnění:

Podle ust. § 14 odst. 1 památkového zákona byla dne 14. 2. 2024 podána obcí Obrubce (IČ 00509302), se sídlem Obrubce 65, 294 03 Obrubce, se souhlasem vlastníka nemovitosti ze dne 19. 1. 2024 Římskokatolické farnosti Všeborsko (IČ 62451146), se sídlem Kateřiny Militké 58/10, 293 01 Mladá Boleslav, žádost o vydání závazného stanoviska ve věci obnovy „Oprava hřbitovní zdi“, u kostela Nejsvětější Trojice/sv. Vavřince v obci Obrubce, na pozemku p. č. 817 v k. ú. Obrubce, který je nemovitou kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod r. č. 20981/2-1706. Přílohou žádosti je projektová dokumentace pro vydání stavebního povolení: „Oprava hřbitovní zdi na Všeborsku“, který vypracoval Ing. arch. Vojtěch Feigl, hlavní projektant Ing. arch. Ladislav David (ČKA 01487), Projektový atelier DAVID spol. s r.o., Ruprechtická 199, 460 14 Liberec 14, v 2/2024 a Ing. Pavel Vaněk, autorizovaný inženýr pro statiku a dynamiku staveb (ČKAIT 000790) v 1/2024. V projektové dokumentaci se uvádí, že z důvodu zatékání do koruny zdiva v kombinaci s nedostatečným založením zdiva došlo v některých úsecích k vyklonění od svislé osy a v některých úsecích ke zřícení zdiva. Došlo taktéž k vyplavení malty z ložných spár. Před započítím oprav dojde k sondám k základové spáře. Tato místa budou vytipována s projektantem, realizátorem a statikem. V úsecích, které jsou stabilní, dojde k vyspravení spár mezi pískovcovými štuky a k přezdění koruny. Tím bude zabráněno k zatékání a další degradaci zdiva. Do základů v těchto částech nebude zasahováno. V úsecích, kde je zeď vykloněna, potrhána nebo narušena, dojde k vyzdění shodným materiálem (použitelným materiálem z místa, popř. dovezeným novým). Bude ctěn původní způsob zdění s důrazem na detaily v opracování a druhu kamene. Budou odstraněny nepůvodní pálené cihly. Dojde taktéž k přezdění koruny zdiva, aby se zamezilo zatékání vody. Důraz bude kladen taktéž na dostatečné provázání původního a obnovovaného zdiva. Před započítím oprav v jednotlivých úsecích bude na základě zhotovených sond rozhodnuto, zda bude nutné zasahovat do základů a v jaké míře.

Kostel stojí uprostřed hřbitova obklopeného ohradní zdí se vstupní bránou na západní straně. Půdorys hřbitova s ohradní zdí tvoří osmiúhelník. V jihozápadní části hřbitova je situována dřevěná zvonice. Před vstupem do areálu stojí sousoší Nejsvětější Trojice. Kostel je orientovaná jednolodní stavba s trojboce ukončeným presbytářem členěným zevně opěráky. K presbytáři přiléhá na severní straně sakristie, na jižní kaple sv. Anny a před západním průčelím je přistavěna předsíň. Ohradní zeď je převážně vyzděná z pískovcových kvádrů kladených pravidelně do řádek. Část zdi na jihovýchodní a východní straně je vyzděna z drobnějšího lomového kamene (pravděpodobně čediče) místy s dozdívkami z cihel. Koruna zdi je krytá pískovcovými deskami. Vstupní brána je pilířová. Pilíře vyzděné z pískovcových kvádrů jsou na čelní straně členěné vpadlými zrcadly a ukončené pískovcovými koulemi na podstavcích. Na pilířích je letopočet 185(?).

Kostel ve Všeborsku je gotického původu pravděpodobně z 1. poloviny 14. století. Z gotické stavby se zachoval presbytář s opěráky a obvodové zdi lodi. Kostel byl upravován v baroku a v 19. století. Při barokní přestavbě, která probíhala v několika etapách, byl proveden nový krov, upravena průčelí s obloukově ukončenými okny a štítem nad západním průčelím. Úpravy v interiéru jsou datovány nápisem nad triumfálním obloukem s letopočtem 1750 a malbami po stranách triumfálního oblouku se sv. Václavem a sv. Floriánem (?). Interiér byl vybaven mobiliářem z dílny kosmonoského sochaře Josefa Jiřího Jelínka. V dalších etapách byly přistavěny kaple sv. Anny, sakristie a předsíň. V roce 1872 byly provedeny úpravy interiéru včetně podlah a podhledu stropů. V roce 1931 byla opravena střecha, položena nová eternitová krytina a opraveny fasády kostela. V letech 1999 – 2002 byla provedena oprava střech. Kostel s dochovaným gotickým jádrem je důležitým dokladem středověkého osídlení a pohledovou dominantou v krajině.

Nedílnou součástí areálu kostela je dřevěná zvonice barokního původu a ohradní zeď s branou. Ohradní zeď areálu kostela byla z podstatné části vystavěna v letech 1855-56. Podle údajů v Pamětní knize obce Obrubce byla hřbitovní zeď dokončena v roce 1856 („... v roce 1957 byla zřízena studně při hřbitovní zdi u zazděného vchodu k Obrubcům, který dal v roce 1856 zazdít farář Jan Matouš a nedovolil, aby si obec obrubská při dokončování stavby hřbitovní zdi zřídila vlastní vchod...“). Na vyobrazení kostela z přelomu 19. a 20. století (Ottovy Čechy) je zakreslen kostel včetně ohradní zdi z kvádrů se vstupní pilířovou bránou s kamennými koulemi na podstavcích, jejíž podoba odpovídá dochované bráně. Na kresbě je navíc zachycena tehdejší podoba dvoukřídlých dřevěných vrat, která se nezachovala a v současné době jsou na jejich místě osazena z památkového hlediska nevhodná plechová vrata.

Správní orgán vydal k obnově částí zdí bez statického narušení rozhodnutí čj. OStRM 152963/2021/PP/MoBu/4-21/2022 ze dne 26. 1. 2022. Podmínky uvedené v rozhodnutí v části A) zůstávají nadále v platnosti.

Dle § 149 odst. 4 správního řádu vydá příslušný správní orgán závazné stanovisko bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy byl o vydání závazného stanoviska požádán. K této lhůtě se připočítává doba až 30 dnů, jestliže je zapotřebí nařídit ohledání na místě nebo jde-li o zvlášť složitý případ.

Dle § 4 odst. 9 stavebního zákona vydal dotčený orgán o prodloužení lhůty k vydání závazného stanoviska podle správního řádu usnesení, které se pouze poznamenalo do spisu, a o této skutečnosti se vyrozuměl žadatel.

V daném případě jde o zvlášť složitý případ, jehož složitost je dále dána mimo jiné tím, že památkový zákon stanoví vyjádření odborné organizace státní památkové péče, Národního památkového ústavu (dále jen NPÚ), jako obligatorní zákonný podklad pro vydání závazného stanoviska ve věci, přičemž zákonná lhůta pro jeho vyjádření činí 20 dnů (a může být ve zvlášť odůvodněných případech prodloužena). Závazné stanovisko nemůže správní orgán vydat před uplynutím stanovené 20ti denní lhůty, toto oprávnění je spojeno až s marným uplynutím lhůty pro vyjádření NPÚ. Současně musí správní orgán dát žadateli možnost vyjádřit se k tomuto podkladu pro závazné stanovisko.

Ve smyslu ust. § 14 odst. 6 památkového zákona bylo ve věci vydáno písemné vyjádření NPÚ ÚOPSC v Praze čj. NPÚ-321/14645/2024 ze dne 27. 2. 2024 (správní orgán obdržel dne 28. 2. 2024). Ve svém vyjádření tato odborná organizace státní památkové péče konstatuje, že posuzované práce budou v souladu se zájmem ochrany uvedených kulturně historických hodnot za těchto podmínek:

- 1. V projektu bude doplněno vyznačení rozsahu zdi, která má být přezděna a rozsahu zdi, která má být zachována s lokálními vysprávkami a obnovou spárování. U úseků navržených k přezdění bude předložen řez navržené obnovy s popisem a kótami (v projektu je pouze řez stávajícího stavu).*
- 2. Zdivo bude v místech narušení dozděno shodným materiálem s původním (pískovcovými kvádry nebo drobným lomovým kamenem podle charakteru navazujících částí). Rozvolněné a vypadané zdivo bude očištěno a znovu použito. Bude respektován původní způsob zdění. U dozdívek bude dbáno na to, aby zdivo bylo dostatečně provázáno.*
- 3. Tvrdé cementové výplně spár budou odstraněny, spáry vyčištěny, dle potřeby vyklínovány a vyplněny vápennou maltou s případnou hydraulickou příměsí odpovídající požadované pevnosti i prodyšnosti. Konkrétní složení malty bude upřesněno před zahájením prací. Malta ze spár bude zatřena k lici kamene.*
- 4. Na koruně zdi budou zachovány pískovcové desky a podle potřeby přeosazeny. Povrch kamene bude šetrně očištěn od mechtů apod. Při čištění nesmí dojít k narušení povrchu. Poškození budou v potřebném rozsahu vytmelena a doplněna tvárnou směsí tzv. umělým kamenem, který se bude svým složením, strukturou, tvrdostí a barevností co nejvíce blížit původnímu pískovci. Chybějící desky budou doplněny. Pro doplnění se doporučuje využít druhotně použité pískovcové desky.*
- 5. Termín zahájení opravy bude předem oznámen. Postup a detaily opravy budou konzultovány před zahájením a v průběhu prací s pracovníky památkové péče.*

V souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu před vydáním rozhodnutí ve věci byla žadatelům dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí dopisem č. j.: OStRM – MMBB/18291/2024/PP/MoBu/6 ze dne 28. 2. 2024. Vlastník této možnosti využil a dne 6. 3. 2024 doplnil požadovaný podklad (vyznačení rozsahu oprav, schematický řez) dle bodu č. 1 z písemného vyjádření odborné organizace.

V souladu s ust. § 14 odst. 3 památkového zákona je správní orgán povinen vycházet ze současného stavu poznání kulturně historických hodnot, které je nezbytné zachovat při umožnění realizace zamýšleného záměru. Předmětem památkové ochrany kulturních památek je objekt jako celek, zejména jeho historické vodorovné a svislé konstrukce (zdivo, klenby, trámové stropy, krov, včetně všech historických prvků a detailů), ale i veškeré autentické konstrukce a prvky nenosné a výplňové (schodiště včetně zábradlí, fasády, střešní krytina, okenní, dveřní a vratové výplně, podlahy, podhledy, vnější i vnitřní omítky, dlažby, obklady, včetně všech autentických historických prvků a detailů). Veškeré stavební úpravy související s modernizací, rekonstrukcí nebo novým využitím stavby je nutno provádět tak, aby zásahy do historických konstrukcí byly minimalizovány a prováděny efektivně, neboť tyto konstrukce tvoří podstatu památky a mají nenahraditelnou památkovou a vypovídací hodnotu. Při opravě je z památkového hlediska důležité použití tradičních materiálů a technologií, které splňují estetické i technické požadavky včetně odpovídající pevnosti i dostatečné prodyšnosti. Soulad některých volených materiálů a technologických

postupů s navrženým způsobem obnovy popsaným v žádosti a se vzhledovými požadavky kladenými na obnovené dílo je nejlépe posoudit před jejich realizací nejprve na vzorku. Úspěšný výsledek navržené obnovy je závislý na správné volbě navržených materiálů. Ohradní zeď je z větší části zděná z pískovcových kvádrů. Pískovec je materiál poměrně měkký a nasákavý. Použití tvrdých cementových malt je u pískovcového zdiva zcela nevhodné. Pískovcové desky na koruně zdi jsou historickou součástí ohradní zdi. Kromě funkčního hlediska mají i důležitou estetickou funkci. Původní pískovcové desky by měly být v maximálním možném rozsahu zachovány. S ohledem na stav jednotlivých částí je možné jejich přemístění. V rozsahu doplnění by bylo vhodnější využití druhotného materiálu, aby doplňky pohledově lépe splynuly s okolím. Konzultace na místě při zahájení a v průběhu prací je nezbytnou součástí obnovy kulturní památky. Některé postupy a detaily bude možné ověřit až na místě v průběhu prací po provedení potřebných průzkumů, sond a vzorků (například vzorek obnovy zdění, výplní spár, složení malt apod), proto správní orgán stanovil podmínky č. 1 a 2. Správní orgán nepřevzal podmínky č. 2 – 4 z písemného vyjádření odborné organizace, neboť tyto podmínky jsou obsaženy ve výše uvedeném rozhodnutí z roku 2022 a zůstávají nadále v platnosti.

Magistrát města Mladá Boleslav, odbor stavební a rozvoje města - oddělení památkové péče, který žádost posoudil, se ztotožnil s vyjádřením odborné organizace státní památkové péče, pečlivě vyhodnotil všechny výše uvedené podklady a po provedeném řízení rozhodl v souladu s platnou právní úpravou tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto stanoviska.

Veškerá stavební činnost na území památkové zóny musí být v souladu s památkovým zákonem, provedena dle podmínek závazného stanoviska Magistrátu města Mladá Boleslav, odboru stavebního a rozvoje města – oddělení památkové péče.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto závaznému stanovisku nelze v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 správního řádu, podat samostatné odvolání, neboť tento úkon není samostatným rozhodnutím. Pokud toto závazné stanovisko znemožňuje vyhovět výše uvedené žádosti, příslušný stavební úřad v souladu s ust. § 149 odst. 3 správního řádu nebude provádět další dokazování a žádost zamítne. Až proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu je možné podat odvolání, které umožní, aby bylo v souladu s ust. § 149 odst. 4 správního řádu přezkoumáno toto závazné stanovisko.

Ing. Monika Burešová
vedoucí oddělení památkové péče

Na vědomí:

- Městský úřad Dolní Bousov – stavební úřad
- Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze

